

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра політології та міжнародних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК11 ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Спеціальність 17 Терапія та реабілітація

Освітня програма Фізична терапія

Психолого-природничий факультет

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма з ____ Основ соціальної політики України ____ для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою фізична терапія
« 29 » травня, 2025 року

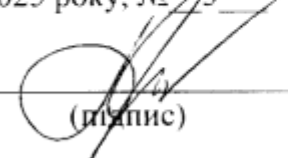
Мова навчання українська

Розробник: Лесняк В.Ю., кандидат політичних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
політології та міжнародних відносин
Протокол від « 29 » травня 2025 року № 7

Завідувач кафедри доц. Роман КРЕТ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
психолого-природничого факультету
Протокол від « 26 » червня 2025 року, № 5

Голова навчально-методичної комісії доц. Ірина ТРОХИМЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення (шифрі назва)	Обов'язкова
Модулів –1	Спеціальність: <u>17 Терапія та реабілітація</u> <u>Спеціалізація</u> <u>17.01 Фізична терапія</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин - 90		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній рівень: <u>бакалаврський</u>	Лекції
		18 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): знання здобуті у закладі середньої освіти		

2. Мета та завдання дисципліни.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про формування соціальної політики в Україні; вмінь і навичок аналізу нормативно-правової бази регулювання соціальної політики, а також засвоєння базових знань функціонування системи соціальної політики в Україні, спрямованої на забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян, управління соціально-політичними процесами,

соціальним захистом на всіх рівнях розвитку суспільства.

Для досягнення мети навчальної дисципліни конкретизовано такі її основні **завдання**: сформувати у студентів систему знань про загальні закономірності формування й реалізації соціальної політики, проблеми нормативно-правового забезпечення, розробки стратегій і тактик вдосконалення соціальної політики в Україні.

Після вивчення навчальної дисципліни "Основи соціальної політики України" студент повинен:

знати:

- основні категорії та поняття соціальної політики;
- основні форми соціальної політики, що використовуються Україною та державами світу;
- сутність, принципи та основні напрями соціальної політики;
- державні соціальні стандарти, нормативи та соціальні гарантії;
- сутність та напрями соціального захисту;
- особливості соціального страхування та його різновиди;
- соціальну політику щодо різних категорій громадян (малозабезпечених, багатодітних сімей, ветеранів);

вміти:

- аналізувати соціально-політичні процеси, що відбуваються в Україні та світі;
- виявляти тенденції розвитку соціально-політичних процесів;
- визначати пріоритетні напрями соціальної політики в Україні;
- розробляти рекомендації та брати участь в управлінні соціально-політичними процесами в державі;
- здійснювати пошук оптимальних форм реалізації соціальної політики держави в умовах модернізації суспільства;
- виявляти соціальні групи, які потребують соціальної адаптації та захисту;
- вести роз'яснювальну роботу щодо державних соціальних гарантій і видів соціальної роботи, яка надається соціально захищеним категоріям громадян.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **компетентностями**:

I. Загальними:

ЗК7 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК2 Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

3. Очікувані результати навчання.

РН03. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

РН06 Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.

РН13. Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.

4. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Теорія та історія соціальної політики

1. Інституалізація соціальної політики в Стародавню добу та період Середньовіччя.

Погляди на суспільну допомогу Стародавнього світу. Погляди на суспільну допомогу періоду Раннього Християнства та Середньовіччя. Визначення змісту державної й суспільної благодійності у науковій думці XVII - XVIII століть.

2. Становлення соціальної політики в Новий та Новітній Час.

Розвиток політико-правових і соціально-адміністративних підходів до державного соціального забезпечення у XIX-XX століттях. Новітні концепції розуміння ролі держави у соціальній підтримці громадян. Вплив процесів регіоналізації та глобалізації на соціальну політику. Сучасні наукові дебати про сутність соціальної політики.

3. Соціальна політика: поняття, сутність, особливості.

Сутність соціальної політики. Мета та основні завдання соціальної політики. Принципи соціальної політики. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.

4. Основні етапи розвитку соціальної політики в Україні та світі.

Історичні аспекти розвитку соціальної політики у XVI – XVIII ст. Розвиток теоретичних та політико-правових засад соціальної політики наприкінці XIX ст. Еволюція соціальної політики в XX ст. Передумови формування соціальної політики в незалежній Україні.

5. Світові моделі соціальної політики.

Концепція соціальної держави. Моделі держав загального добробуту (ліберальна, соціал-демократична, консервативна) та їх сутність. Інші підходи до типології моделей соціальної політики. Особливості діяльності міжнародних організацій у сфері соціальної політики.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації соціальної політики в Україні

6. Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні.

Конституційні основи формування соціальної політики в Україні. Нормативно-правові акти, що визначають сферу діяльності соціальної політики. Інституційне забезпечення соціальної політики. Інструменти соціальної політики.

7. Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні.

Сутність, мета та функції соціального захисту. Політика держави щодо соціального захисту населення в Україні. Складові системи соціального захисту населення України. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні.

8. Соціальний захист окремих верств населення в Україні.

Соціально вразливі категорії населення: сутність, класифікація. Соціальний захист сімей з дітьми. Особливості соціальної політики щодо осіб із функціональними обмеженнями. Організація соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

9. Соціальне страхування як форма соціального захисту населення в Україні.

Сутність соціального страхування. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Пенсійне страхування. Сутність пенсійної реформи.

10. Соціальна безпека держави.

Сутність соціальної безпеки держави. Суб'єкти, об'єкти, мета соціальної безпеки. Загрози соціальній безпеці. Особливості соціальної безпеки в Україні в умовах дії військового стану. Система охорони здоров'я в структурі соціальної політики України.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Ус ьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теорія та історія соціальної політики						
1. Інституалізація соціальної політики в Стародавню добу та період Середньовіччя	8	2				6
2. Становлення соціальної політики в Новий та Новітній Час	8	2				6
3. Соціальна політика: поняття, сутність, особливості	8	2				6
4. Основні етапи розвитку соціальної політики в Україні та світі	10	2	2			6
5. Світові моделі соціальної політики	10	2	2			6
Усього годин за I модуль	44	10	4			30
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації соціальної політики в Україні						
6. Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні	10	2	2			6
7. Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні	10	2	2			6
8. Соціальний захист окремих верств населення в Україні	10	2	2			6
9. Соціальне страхування як форма соціального захисту населення в Україні	10	2	2			6
10. Соціальна безпека держави	6					6
Усього годин за II модуль	46	8	8			30
Разом	90	18	12			60

6. Теми семінарських занять не передбачені.

7. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна політика: поняття, сутність, особливості	2
2	Основні етапи розвитку соціальної політики в Україні та світі	2
3	Світові моделі соціальної політики	2
4	Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні	2
5	Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні	2
6	Соціальне страхування як форма соціального захисту населення в Україні	2

8. Теми лабораторних занять не передбачені.

9. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інституалізація соціальної політики в Стародавню добу та період Середньовіччя	6
2.	Становлення соціальної політики в Новий та Новітній Час	6
3.	Соціальна політика: поняття, сутність, особливості	6
4.	Основні етапи розвитку соціальної політики в Україні	6
5.	Світові моделі соціальної політики	6
6.	Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні	6
7.	Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні	6
8.	Соціальний захист окремих верств населення в Україні	6
9.	Соціальне страхування як форма соціального захисту населення в Україні	6
10.	Соціальна безпека держави	6
Разом:		60

10. Індивідуальні завдання.

Індивідуальна робота студентів виконується за напрямком, що становить інтерес для конкретного студента, визначається ним персонально та узгоджується з викладачем курсу для уникнення дублювання іншими студентами, які вивчають дисципліну "Основи соціології і права" в поточному році.

1. Державна політика зайнятості в Україні.
2. Соціальний захист ветеранів війни та дітей війни.
3. Соціальний захист учасників ліквідації аварії на ЧАЕС.
4. Соціальний захист безробітних.
5. Поняття соціальної справедливості та механізми її забезпечення: український і світовий досвід.
6. Напрями та функції соціальної політики в Україні.
7. Соціальна держава в умовах світової економічної кризи.
8. Глобалізація, держава і соціальна політика: основні тенденції.
9. Програми соціального розвитку в Україні.
10. Реформування системи соціальних відносин в Україні.
11. Фізична культура, спорт і соціальна політика в Україні.
12. Програми територіального розвитку: соціальний аспект.
13. Фінансування програм соціального розвитку: недержавний сектор і влада.
14. Соціальна держава: перспективи глобального розвитку.
15. Порівняльна соціальна політика: держави з високим і середнім рівнем доходів.
16. Порівняльна соціальна політика: держави із середнім рівнем доходів.
17. Порівняльна соціальна політика: транзитивні суспільства.
18. Програми субсидювання: аналіз стану в Україні та державах Західної Європи.
19. Політика соціальної адаптації мігрантів: досвід України та держав Західної Європи.
20. Релігійні групи в глобальному просторі: основи соціальної політики адаптації.
21. Мовні групи в умовах міграції: національна політика та забезпечення мовного різноманіття.
22. Соціальна політика та національна безпека.
23. Медичне страхування та національна безпека.
24. Система медичного забезпечення як напрям соціальної політики в Україні.

25. Система соціального захисту сільського населення.

11. Методи навчання.

Упровадження кредитно-трансферної системи навчання передбачає стимулювання активної самостійної роботи студентів, формування системних навичок у пізнанні змісту дисципліни, підвищення об'єктивності оцінки знань шляхом визначення рейтингу студентів у процесі оволодіння ними знань з дисципліни "Основи соціальної політики України". Процес викладання навчальної дисципліни передбачає проведення регулярних консультацій та тематичних бесід у позааудиторний час щодо ознайомлення з нормативно-правовими актами, новими надходженнями наукової та навчальної літератури, виконання завдань для самостійної роботи, розв'язування задач, тестів, вирішення проблемних політичних ситуацій, перегляд документальних фільмів в межах тематики дисципліни, проведення поточного та підсумкового контролю.

У процесі викладання використовується класична лекційна форма подання нового навчального матеріалу, досліджуються новітні прийоми та методи аналізу громадської думки, здійснюється аналіз шляхів ефективного розв'язання проблемних політичних ситуацій та конфліктів, для результативнішого засвоєння нового матеріалу використовуються різні елементи наочності - графічні схеми, таблиці, рисунки.

У підсумку:

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

12. Методи оцінювання.

У процесі викладання дисципліни "Основи соціальної політики України" проводиться поточний та підсумковий контроль засвоєння студентами знань та умінь. Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях та передбачає перевірку рівня засвоєння студентами нового навчального матеріалу, передбаченого лекційною

програмою; оцінку рівня виконання завдань для самостійної роботи студентів; умінь самостійно опрацьовувати рекомендовану навчально-методичну літературу та джерельну базу, використовувати відповідну політологічну термінологію. Підсумковий контроль здійснюється у формі складання заліку. Під час загального оцінювання рівня засвоєних студентами знань і умінь з дисципліни "Основи соціальної політики України" враховуються також результати виконання ними завдань для самостійної роботи.

У підсумку:

МО2 – усне або письмове опитування;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 – захист практичних робіт;

М10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути: питання для підсумкового заліку; стандартизовані тести; наскрізні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах – інші види).

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК7 ЗК9	Здатність до міжособистісної взаємодії. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	РН03	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	МН1 МН5	МО2 МО5
ЗК10	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	РН06	Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.	МН3 МН1 МН2 МН4 МН6 МН7	МО2 МО7 МО9 МО10
ЗК11 СК2	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії	РН13	Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики		

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Сума балів	Оцінка в	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентн	Оцінка за національного шкалою
------------	----------	----------------------	---------------------	-------------------	--------------------------------

за всі види навчальної діяльності	ЕКТ С			ості	екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)		
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)		
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок

(балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій; оцінка (бали) за екзамен чи залік.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ 20	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль 15					Модульний контроль 15						
40					40					20	100

Сумарна оцінка рівня здобутих знань та умінь з дисципліни «Основи соціальної політики України» переводиться в загальну оцінку відповідно до національної шкали оцінювання та ECTS.

16. Методичне забезпечення.

Методичне забезпечення дисципліни складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для практичних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю.

1. Інституалізація соціальної політики в Стародавню добу та період Середньовіччя.
2. Погляди на суспільну допомогу Стародавнього світу.
3. Погляди на суспільну допомогу періоду Раннього Християнства та Середньовіччя.
4. Визначення змісту державної й суспільної благодійності у науковій думці XVII - XVIII століть.
5. Становлення соціальної політики в Новий та Новітній Час.
6. Розвиток політико-правових і соціально-адміністративних підходів до державного соціального забезпечення у XIX-XX століттях.
7. Новітні концепції розуміння ролі держави у соціальній підтримці громадян.
8. Вплив процесів регіоналізації та глобалізації на соціальну політику.
9. Сучасні наукові дебати про сутність соціальної політики.
10. Соціальна політика: поняття, сутність, особливості.
11. Сутність соціальної політики.
12. Мета та основні завдання соціальної політики.
13. Принципи соціальної політики.
14. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.
15. Основні етапи розвитку соціальної політики в Україні та світі.

16. Історичні аспекти розвитку соціальної політики у XVI – XVIII ст.
17. Розвиток теоретичних та політико-правових засад соціальної політики наприкінці XIX ст.
18. Еволюція соціальної політики в XX ст.
19. Передумови формування соціальної політики в незалежній Україні.
20. Світові моделі соціальної політики.
21. Концепція соціальної держави.
22. Моделі держав загального добробуту (ліберальна, соціал-демократична, консервативна) та їх сутність.
23. Інші підходи до типології моделей соціальної політики.
24. Особливості діяльності міжнародних організацій у сфері соціальної політики.
25. Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні.
26. Конституційні основи формування соціальної політики в Україні.
27. Нормативно-правові акти, що визначають сферу діяльності соціальної політики.
28. Інституційне забезпечення соціальної політики.
29. Інструменти соціальної політики.
30. Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні.
31. Сутність, мета та функції соціального захисту.
32. Політика держави щодо соціального захисту населення в Україні.
33. Складові системи соціального захисту населення України.
34. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні.
35. Соціальний захист окремих верств населення в Україні.
36. Соціально вразливі категорії населення: сутність, класифікація.
37. Соціальний захист сімей з дітьми.
38. Особливості соціальної політики щодо осіб із функціональними обмеженнями.
39. Організація соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.
40. Соціальне страхування як форма соціального захисту населення в Україні.
41. Сутність соціального страхування.
42. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
43. Пенсійне страхування.
44. Сутність пенсійної реформи.
45. Соціальна безпека держави.
46. Сутність соціальної безпеки держави.
47. Суб'єкти, об'єкти, мета соціальної безпеки.
48. Загрози соціальній безпеці.
49. Особливості соціальної безпеки в Україні в умовах дії військового стану.
50. Система охорони здоров'я в структурі соціальної політики України.

18. Рекомендована література

Основна

1. Деріга В. В. Соціальна і гуманітарна політика / В. В. Деріга. Миколаїв : ЧДУ ім. П. Могили, 2009. 152 с.
2. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні / Н. І. Кривоконь. Чернігів : Чернігів. держ. технол. ун-т, 2012. 320 с.
3. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: монографія, Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. К., 2015. 244 с.
4. Скуратівський В. А. Основи соціальної політики / В. А. Скуратівський, О. М. Палій. К. : МАУП, 2002. 200 с.
5. Соціальна політика : навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
6. Шевчук П.І. Соціальна та гуманітарна політика : навч. посіб. / П.І. Шевчук. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2014. 320 с.
7. Соціальна політика: навчальний посібник / Уклад. . О. Карпич, Н. М. Коляда. Умань : ПП Жовтий, 2024. 196 с.

8. Ярова Л.В. Соціальна політика України в контексті європейської інтеграції: монографія. Одеса: Фенікс, 2011. 320 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Н.Б. Отрешко, С.В. Толстоухова, Л.А. Литва, І.М. Чернін, С.В. Пасічніченко, Ю.С. Ткач, Фіголь. За ред. А.О. Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 222с.
2. Баранник Л. Б., Корягіна Т.В. Соціальний захист громадян : навч. посіб. 3-тє вид., допов. і перероб. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 271 с.
3. Гупало О.Г., Жук О.Г. Порівняльний аналіз моделей соціальної політики держави. Науковий вісник НЛТУ України. 2018. Вип. 25.4, С. 211 – 218.
4. Демографічні чинники бідності (колективна монографія) / За заг. ред. Е.М.Лібанової. – К. : Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України. – 2009. – 184 с.
5. Дегтяр А. О., Ковальчук В. Г. Публічна політика у сфері соціально-гуманітарного розвитку : конспект лекцій. Харків : ХАІ, 2021. 95 с.
6. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О.Ярошенко, Т.В.Семигіна, Н.В.Сушицька. За ред. А.О.Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
7. Ніколаєць К.М. Соціальна політика в Україні (у 90-х роках ХХ ст.) : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 296 с.
8. Пенсійна реформа в Україні: напрями реалізації (колективна монографія) / за ред. Е.М.Лібанової. К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України, 2010. 270 с.
9. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування. К.: Центр громадської експертизи, 2009. 104 с.
10. Соціокультурна динаміка українського суспільства : монографія / Л. М. Бадьоріна, С. Д. Безклубенко, Т. І. Білянкіна, М. М. Бриль [та ін.] ; відп. ред. Ю. В. Трач ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Навч.-наук ін-т. Київ : Вид. центр КНУКІМ, 2020. 252 с.
11. Токарський Т. Б. Соціальна політика України в контексті Євроінтеграції: монографія / Т.Б. Токарський. Київ : АртЕк, 2018. 369 с.

Нормативно-правова

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10 .12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 2.03.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>
4. Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>
5. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>
6. Закон України «Про державні цільові програми» від 18 березня 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>
7. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>

8. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 05.10.2000 р., № 2017-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
9. Закон України «Про прожитковий мінімум» від 15.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
10. Закон України «Про громадські об'єднання» від 20.03.2012 22.03.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
11. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>

19. Інформаційні ресурси

1. База українського законодавства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
3. Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua>.
4. Кабінет міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
5. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua>.
6. Верховна рада України. URL: <http://rada.gov.ua>.
7. Пенсійний фонд України. URL: <http://www.pfu.gov.ua>.
8. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України. URL: <http://idss.org.ua>.